

Як чиновники будуть приховувати своє майно

Читати на русском

Додати як банане джерело в Google

Як чиновники будуть приховувати своє майно

Чиновники вищої ланки не хочуть, аби відомості з їхніх податкових декларацій знаходились у відкритому доступі. Сьогодні у них є вже три варіанти, як цього уникнути

Менше місяця залишилося до того моменту, коли держслужбовці зобов'язані подати електронну декларацію про своє майно. Мова не йде про чиновників середньої та нижньої ланки – ця норма закону зараз стосується лише топ-чиновників: прокурорів, суддів, нардепів, працівників Адміністрації президента і, власне, самого президента. У декларації мають бути зазначені абсолютно всі активи, якими володіє декларант, а також ті, якими він користується, але які формально йому не належать. У цьому ж документі мають бути вказані й усі активи членів сім'ї.

Таким чином, приховати незаконні доходи стає вельми проблематично. А за брехню в декларації передбачено кримінальну відповідальність аж до двох років позбавлення волі.

І чим менше залишається часу для подачі декларації, тим активніше противники цього процесу реєструють в парламенті поправки до чинного законодавства.

Основою мета всіх без винятку ініціатив «підправити» е-декларування – вилучення із загального доступу відомостей, зазначених у декларації. Зобто зробити цю інформацію закритою для суспільства, преси, розслідувачів корупції.

Вперше така пропозиція пролунала ще в кінці серпня з вуст міністра юстиції Павла Петренка, крєатури Арсенія Яценюка і вихідця з «Народного фронту». Міністра стурбувало те, що отримавши доступ до інформації про майно чиновників, злочинці почнуть їх масово грабувати.

Про те, що декларації держслужбовців вже третій рік знаходяться у відкритому доступі на сайтах різних відомств, однак про масові грабежі міністрів, депутатів, суддів і прокурорів не чути, міністр промовчав.

Втім, це була лише пробна куля, спроба оцінити реакцію громадськості. Та відреагувала м'явло і особливого значення словам Петренка не надала. І ось тоді в хід пішли вже реальні механізми, як законно обійти е-декларування.

Завдяки нульовій декларації будь-який корупціонер за 5% від награваного зможе легалізувати всі свої активи.

Постійно конкуруючі між собою «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт» цього разу швидко знайшли спільну мову і почали тиражувати поправки до чинного закону «Про протидію корупції», які зводять його нанівець.

Плоди такої активної законодавчої діяльності віплєні у трьох законопроектах – двох від БПП і одного від НФ. Ці напрацювання спритно відводять недоброчесних чиновників і корупціонерів від кримінальної відповідальності, причому як за корупцію, так і за надання неправдивої інформації про свої доходи.

І те, що один з проєктів авторства глави парламентської фракції БПП Ігоря Гриніва станом на 3 жовтня відкликано, ще не ставить на ньому крапку. Сам автор пообіцяв у будь-якому разі повернутися до своєї ініціативи.

Оприлюдненню не підлягає

«Мій проєкт не під е-декларування з'явився, я взагалі не вірила, що це е-декларування коли-небудь буде запроваджено», – так Ніна Южаніна, член БПП і глава парламентського комітету з податкової та митної політики відповіла на звинувачення в тому, що її ініціатива позбавляє сенсу е-декларування.

Ніна Петрівна запропонувала ввести так звану нульову декларацію для всіх громадян, в тому числі й тих, які перебувають на держслужбі. У цей документ добровільно вносяться всі відомості про власні активи.

З майна, походження якого особа не може пояснити, вона платить 5% в казну і звільняється від відповідальності за трьома статтями Кримінального Кодексу: за несплату податків, за несплату єдиного соціального внеску та за неправдиву інформацію у податкових деклараціях. Виняток мають скласти декларанти, щодо яких ведеться антикорупційне розслідування.

Мета благородна – надати бізнесу можливість вийти з тіні та легалізувати тіньові доходи шляхом своєрідної податкової амністії. А згодом вже контролювати – якщо людина витрачає більше за свої доходи, відповідні органи можуть поцікавитися джерелом її добробуту.

Але саме таким чином будь-який корупціонер за 5% від награваного зможе легалізувати всі свої активи. І жодної відповідальності, оскільки в проєкті Южаніної значиться: «декларація не може бути основою і документом, з якого починається розслідування». І як бонус – всі відомості з декларації є закритими документами, не для загального користування.

«Нічого пов'язаного з е-декларуванням тут немає, – відстоює вона свою позицію. – Якщо ми не будемо звільняти від відповідальності, то результат від цього декларування буде нульовий. Як приховували свої активи, так і будуть».

У БПП просто запропонували повністю закрити доступ до декларованої інформації. З метою безпеки чиновників.

Слідом за Южаніною своє слово сказав і «Народний фронт» – через законопроект депутата Тетяни Донець. Вона також запропонувала оптимізувати процес е-декларування, закритиши доступ громадськості до його даних. Мовляв, це все одно, що повісити список свого майна на вхідні двері.

Про те, що цей список, тільки в більш скороченому варіанті вже три роки «висить на вхідних дверях» чиновників, вона за прикладом свого однопартийдця міністра Петренка вирішила не згадувати.

Крім того, Донець пропонує, за її словами, спростити процес декларування майна. Для цього чиновник не сам буде заповнювати декларацію, а до неї в електронному вигляді буде автоматично під'язуватися інформація з різних майнових реєстрів. А якщо чогось буде не вистачати, чиновник сам допише.

Тим, що реєстру транспортних засобів, який нормально функціонує та який мало сформуваи МРС, досі не існує, Тетяна Анатоліївна вирішила не перейматися. Як і тим, як саме будуть стикуватися усі майнові реєстри.

Однак ще цікавішою є повна відсутність інтересу з її боку до того, як бути із закордонним майном чиновників. Так, його занесено в електронні реєстри, але тих країн, де це майно знаходиться. Відповідно, воно не буде «світлитися» в Україні. Дуже зручна ніша, куди можна заховати незаконно отримані доходи і уникнути відповідальності.

«Я розумію, чому представники громадських організацій проти, – париує Донець. – Тому що в нашому проєкті передбачено, що потрібно вказати, членом яких організацій людина є, це важливо. Наприклад, за рахунок організації кілька разів на рік їде у відрадження, яке фінансує фонд».

Але по суті того, що такий законопроект допоможе корупціонерам уникнути відповідальності та приховати від громадськості свої доходи, їй сказати нічого.

Закрита для загального доступу інформація з декларації унеможливує реакцію правоохоронців і громадськості.

Втім, розуміючи, що і перша, і друга ініціативи з юридичної точки зору можуть бути легко розкритиковані, в БПП вирішили піти найпростішим і найнадійнішим шляхом.

Не винаходячи нововведень у податковій політиці чи оптимізації процесу декларування, там просто запропонували повністю закрити доступ до декларованої інформації з метою безпеки чиновників.

З такою ініціативою виступив глава парламентської фракції БПП Ігор Гринів, запропонувавши дослідню наступне: «Відомості про цінне рухоме майно, вартість і розмір отриманих подарунків, наявні грошові активи, в тому числі готівкові кошти, кошти, позичені третім особам, активи в дороговцінних металах, фінансові зобов'язання, витрати і всі угоди, вчинені в звітному періоді тощо, належатимуть до інформації з обмеженим доступом і не підлягають оприлюдненню».

Врятувати топ-корупціонерів

Люди, які свого часу створювали і просуvalи законодавчі норми е-декларування, вважають, що будь-яка з цих ініціатив поставить хрест на роботі новостворених антикорупційних органів та виведе з-під удару тисячі недобросовісних держслужбовців, причому найвищого рангу.

Понад те, активісти доводять, що подібні закони прописуються виключно з метою знищення е-декларування.

«Чому з'явилася теза, що закон Южаніної зроблено саме під е-декларування. Перше – він поширюється на всіх держчиновників без винятку, – перераховує Олександра Дрік, представник коаліції громадських організацій «Декларації під контролем», – Друге – він запускається першого жовтня. Це за місяць до останнього терміну подачі електронних декларацій. Це означає, що декларації, які будуть оприлюднені в системі електронного декларування, та інформація, яка там буде, не призведуть ні до яких наслідків ні для одного корупціонера».

Вона також звертає увагу на небезпечну норму цієї ініціативи, яка забороняє використовувати інформацію для доказів у кримінальному провадженні. А це повністю блокує роботу Національного антикорупційного бюро та Нацкомісії із запобігання корупції.

І ще одне. «Цю інформацію в декларації подають до Державної фіскальної служби. Нагадаю, що це неререформована державна служба, очолювана людиною, у якої не задекларовано лондонські квартири, яка повністю провалила люстрацію», – констатує Дрік.

Нульова декларація – це спосіб легалізувати злочинні капітали, причому не лише корупційні, а й від торгівлі зброєю, наркотиками.

Повністю поділяючи ідею податкової амністії для бізнесу в країні, де влада своїми діями загнала його в тінь, співробітники Центру протидії корупції дивуються, чому на цьому тлі забезпечується уникнення корупціонерами відповідальності за двома ключовими антикорупційними статтями КК – про незаконне забагачення та про неправдиві відомості в декларації.

«Найцікавіше у перехідних положеннях – норма, яка унеможливує використання нульової декларації як доказ, – пояснює керівник цієї організації Віталій Шабунін. – Конкретний приклад з Куликом (прокурор зони АТО Костянтин Кулик, який перебував під слідством – ред.). Якби його квартира, куплена в 2015 році, та інші витрати були задекларовані, в суді справа була б безперспективною».

Також, на думку Шабуніна, саме закрита для загального доступу інформація з декларації унеможливує реакцію правоохоронців та громадськості. Натомість просто пропонують відкупитися за мінімальні гроші.

«Ми за 5% вартості майна легалізуємо будинки, машини та яхти людей, які не працювали в бізнесі. І звільняємо від відповідальності за двома ключовими статтями. Це спосіб легалізувати злочинні капітали, причому не лише корупційні, а й від торгівлі зброєю, наркотиками», – стверджує Шабунін.

Позицію громадських активістів розділяє і глава парламентського комітету з протидії корупції Єгор Соболев. Він категорично проти того, аби доступ до інформації з чиновницьких декларацій було закрито, що передбачають усі три ініціативи представників БПП і НФ. На його думку, це повністю знищить принципи прозорості та публічності держслужбовців.

«Це лякає всіх клеткократів, і вони сподіваються в останній момент переписати закон «Про протидію корупції», – вважає Соболев.

Водночас політик упевнений, що зараз найголовніше – не дати законодавчої можливості для втручання в е-декларування хоча б до кінця жовтня, коли всі топ-чиновники зобов'язані будуть подати свої декларації.

Але найбільша небезпека, на думку активістів, полягає в тому, що в разі винесення на голосування в ВР одного зі згаданих або ж подібного законопроекту, депутатський корпус легко й швидко знайде голоси, аби узаконити уникнення е-декларування. Надто вже багатьох воно лякає.

newsgood.com.ua

Теги: Електронні декларації, Чиновники, Е-декларування, Система е-декларування

Юлія Більченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

12 жовтня 2016 р., 18:18

Переглядів: 2569

Коментарі: 0

Роздрукувати

Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus